

URZĄD GMINY Chojnice

wpl. 2013-07-26

Nr 2146 podpis

Baranowski

Gdańsk, dnia 22 lipca 2013 r.

WOJEWODA POMORSKI

FB-III.431.50.2013.BK.AW.

Pan
Zbigniew Szczepański
Wójt Gminy Chojnice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Planowaną kontrolę w trybie zwykłym w Gminie Chojnice z siedzibą władz w Chojnicach ul. 31 Stycznia 56a oraz w jej jednostkach organizacyjnych, przeprowadziły:

Bożena Książ - starszy inspektor wojewódzki w dniach: 27 maj - 3 czerwiec 2013 r.,
Alina Wojciechowska - inspektor wojewódzki w dniach: 27 maj - 11 czerwiec 2013 r.
na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 57/2013 i nr 56/2013 z dnia 20 maja 2013 r., wydanych z upoważnienia Wojewody Pomorskiego przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Temat, zakres i okres objęty kontrolą:

Realizacja dochodów budżetu państwa oraz prawidłowość wydatkowania i rozliczenia dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2012 roku w wybranych rozdziałach i paragrafach.

Zgodnie z art.4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz.1092), kontrolę przeprowadzono pod względem legalności i rzetelności, w oparciu o dowody źródłowe stanowiące podstawę do dokonywania wydatków, wypłat z rachunków bankowych w konfrontacji z zapisami w ewidencji księgowej, umowy, sprawozdania budżetowe oraz plany finansowe i dokumentację w zakresie realizacji dochodów budżetowych.

Ocena:

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie **oceniono pozytywnie.**

Ustalenia:

I. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji

Zakres przedmiotowy kontroli, dotyczący wydatkowania i rozliczenia dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2012 roku obejmował:

1. Rozdział 01095 § 2010 – zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycia kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminy

Na zwrot producentom rolnym części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez Gminę – kontrolowana jednostka otrzymała w 2012 r. dotację celową w kwocie 1.225.625,00 zł, którą wykorzystywała do wysokości **1.225.623,69** zł. Zwrotu kwoty 1,31 zł na rachunek PUW dokonano w obowiązujących terminach.

Powierzchnia użytków rolnych w Gminie Chojnice wynosiła 22.660,0000ha. Natomiast powierzchnia użytków rolnych objęta 898 wnioskami złożonymi przez producentów rolnych w 2012 r. wyniosła 17.356,8680 ha.

Szczegółową kontrolą objęto 40 wniosków (po 20 z każdego okresu), złożonych przez osoby fizyczne i prawne. Na tej podstawie stwierdzono, że teczki producentów rolnych ubiegających się o zwrot podatku akcyzowego były kompletne i oprócz przedmiotowych wniosków znajdowały się w nich oryginały faktur VAT lub potwierdzone „za zgodność z oryginałem” kserokopie faktur (w przypadku pisemnej prośby o zwrot oryginałów), dokumentujące zakup oleju napędowego (zakupu innego paliwa nie stwierdzono) w okresie 6 m-cy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, opatrzone pieczętką o treści „Przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego ”.

Wnioski posiadały datę wpływu do UG - zgodną z terminami określonymi w art. 6 ust. 1 ustawy (od 01-28.02.2012r. i od 01 do 30.08.2012 r.).

Z ustaleń kontroli wynika, że jednostka stosowała prawidłowe procedury wyliczania limitu rocznego, jak i kwot zwrotu podatku w I i II okresie, które były zgodne z kwotami wypłaconymi i ujętymi w decyzjach.

Stwierdzono, że na podstawie złożonych oryginałów i potwierdzonych kserokopii faktur, dla każdego producenta sporządzana była informacja dotycząca liczby litrów zakupionego oleju i wpisywana do „Rejestru ”. Łączna ilość litrów paliwa wynikająca z informacji na I i II okres i wykazana we „Wnioskach o dotację” przekazanych do PUW - były zgodne.

Wielkość użytków rolnych będąca w posiadaniu wnioskodawców wpisana do „Wniosku” weryfikowana była przez pracownika UG w „ Ewidencji gruntów Gminy Chojnice”.

W przypadku dzierżawy gruntów, do wniosków dołączane były kserokopie umów zawierane z ich właścicielami. Współposiadacze gruntów własnoręcznym podpisem wyrażali zgodę na wypłatę części akcyzy.

Decyzje wydawane były w terminach ustawowych (marzec, wrzesień) i zawierały:

- limit roczny ustalony w sposób określony w art. 4 ust. 2 ww. ustawy,
- kwotę zwrotu podatku,
- kwotę limitu rocznego pozostałą do wykorzystania.

Wypłata części podatku akcyzowego dokonana została za I okres w dniu 30 kwietnia 2012 r., za II okres w dniu 30.10.2012 r. (na konta producentów i w kasie UG).

Wydatki sfinansowane z otrzymanej dotacji wyniosły łącznie 1.225.623,69 zł, z tego:

- 1.201.592,19 zł stanowiła kwota dokonanego zwrotu podatku akcyzowego, ujęta w § 4430 – „Różne opłaty i składki”,
- 24.031,50 zł stanowiły koszty postępowania wynoszące 2,00% kwoty dotacji wypłaconej, co było zgodne z zapisami art. 8 ust. 5 ww. ustawy.

Koszty ustalania i wypłacania podatku akcyzowego ponoszone przez Gminę obejmowały:

§ 4170 – wynagrodzenia bezosobowe	14.441,00 zł,
§ 4110 i 4120 pochodne od wynagrodzenia	2.835,00 zł,
§ 4210 – zakup materiałów i wyposażenia (art. papiernicze, koperty, rolki)	241,50 zł,
§ 4260 – zakup energii	2.000,00 zł
§ 4300 – zakup usług pocztowych	2.514,00 zł
§ 4370 – zakup usług telefonii stacjonarnej	2.000,00 zł

Dane zawarte w okresowym i rocznym rozliczeniu dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, złożonych przez Gminę Chojnice do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, były zgodne z danymi zawartymi w dokumentach będących przedmiotem kontroli oraz w ewidencji księgowej Urzędu Gminy. Wydatki wykazane w sprawozdaniu Rb-50, były zgodne z ewidencją księgową konta 130.

2 . Rozdział 85415 § 2030 - Pomoc materialna dla uczniów

W 2012 roku Gmina Chojnice na pomoc materialną dla uczniów otrzymała dotację w kwocie 344.498,00 zł, z tego:

- na stypendia i zasiłki szkolne kwotę 294.385,00 zł,
- na wyprawkę szkolną kwotę 50.113,00 zł.

Stypendia i zasiłki szkolne

Na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym kontrolowana jednostka otrzymała dotację celową w kwocie 294.385,00 zł.

Ustalono, że otrzymana dotacja została wydatkowana do wysokości **293.282,71 zł.** na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Chojnice, uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych, policealnych oraz szkoły specjalnej.

Niewydatkowana kwota 1.102,29 zł została zwrócona do PUW w dniu 28.12.2012r.

Zasady udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym określone zostały w załączniku do Uchwały nr XL/583/10 Rady Gminy z dnia 29.10.2010 r. w sprawie ustalenia „Regulaminu przyznawania w Gminie Chojnice pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych”. Regulamin określający rodzaje, formy, wysokość i okresy płatności świadczeń opracowany został na podstawie art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Zgodnie z zapisami Regulaminu, stypendium mogło być udzielone w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole lub poza nią, w szczególności na dodatkowe, płatne zajęcia muzyczne, taneczne, sportowe, naukę jęz. obcego,
- pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym, w tym: zakup podręczników, słowników, atlasów, encyklopedii, zeszytów, przyborów szkolnych, instrumentów muzycznych, stroju i obuwia sportowego,
- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania: za dojazdy środkami komunikacji zbiorowej do i ze szkoły, pobytu w internacie, bursie, stancji – wyłącznie uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- świadczenia pieniężnego na cele o charakterze edukacyjnym, jeżeli nie jest możliwe przyznanie stypendium innej formie.

Pomoc materialna w ww formach mogła być realizowana poprzez zapłatę należności podmiotowi prowadzącemu zajęcia edukacyjne, zwrot uprzednio zaakceptowanych wydatków po przedstawieniu dokumentów potwierdzających poniesione koszty, w formie wypłaty gotówkowej z kasy urzędu lub przelewu na konto rodziców, opiekunów lub pełnoletniego ucznia.

Informacja o terminie wypłaty podawana była przez pracownika GOPS w momencie dostarczenia dokumentów (faktur) potwierdzających dokonanie wydatku.

Wnioski o przyznanie stypendium składane były w GOPS do 15 września danego roku szkolnego, zaś zasiłków szkolnych – w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego.

Zarządzeniami wewnętrznymi Dyrektora GOPS: nr 6/2012 z dnia 07.05.2012 i nr 14/2012 z dnia 02.10.12. ustalone zostały miesięczne kwoty przyznawanych stypendiów, których wysokość była uzależniona od dochodu na jednego członka rodziny ucznia oraz od innych okoliczności, takich jak: samotne wychowywanie dziecka, wielodzietność, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba.

W 2012r. wypłacono uprawnionym uczniom 701 stypendiów szkolnych na łączną kwotę 366.603,39 zł, z tego:

- w szkołach podstawowych 342 świadczenia na kwotę 184.540,93 zł,
- w gimnazjach 159 świadczeń na kwotę 83.644,19zł,
- w szkołach ponadgimnazjalnych – 151 świadczeń na kwotę 77.199,74 zł,
- w szkole policealnej – 2 świadczenia na kwotę 1.295,53 zł,
- w Zespole Szkół Specjalnych w Chojnicach - 18 świadczeń na kwotę 9.273,00 zł

W okresie wrzesień – grudzień 2012 r. Dyrektor GOPS wydał 20 decyzji odmownych dot. przyznania stypendium szkolnego. Przyczyną odmowy było przekroczenie kryterium dochodowego.

Na podstawie analizy ewidencji księgowej ustalono, że płatności wynikające z wydanych decyzji o przyznaniu stypendium uregulowane zostały w 2012r. Wypłat dokonano gotówką za pokwitowaniem w kasie UG: za okres styczeń - czerwiec 2012 r. – od 16 maja do 24 sierpnia, za okres wrzesień - grudzień 2012 r. – od 21 listopada do 20 grudnia.

Dokonano szczegółowej analizy 20 wniosków o przyznanie stypendium, złożonych przez rodziców uczniów. Do wniosków załączona była niezbędna dokumentacja potwierdzająca osiągnięty dochód, uprawniający do otrzymania pomocy finansowej (zaświadczenia z zakładów pracy, z GOPS-u, PUP w Chojnicach oraz zaświadczenia o niepełnosprawności), a także oryginały faktur potwierdzające poniesione wydatki.

Uczniom znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego przyznawany był zasiłek szkolny w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym. Przyznanie zasiłku szkolnego następowało po złożeniu wniosku z odpowiednimi dokumentami, poświadczającymi wystąpienie zdarzenia losowego (akt zgonu, zaświadczenie lekarskie o przewlekłej, nagłej chorobie).

W okresie wrzesień – grudzień 2012 r. wypłacono 29 zasiłków szkolnych na kwotę 10. 650,00 zł.

Wydatki poniesione na wypłatę stypendiów i zasiłków zaewidencjonowane zostały w § 3240 – „Stypendia dla uczniów” i 3260 – „Inne formy pomocy uczniom” – zasiłki szkolne.

Łączna kwota poniesionych wydatków na stypendia i zasiłki szkolne wyniosła 366.603,39 zł, w tym ze środków własnych Gminy 73.320,68zł. co stanowiło 20%

kosztów realizacji zadania. W związku z powyższym montaż finansowy wynikający z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych – został zachowany.

Wyprawka szkolna

Na sfinansowanie zakupu podręczników dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”, Gmina Chojnice otrzymała dotację w wysokości 50.113,00 zł. którą wykorzystwała do kwoty 47.973,95zł. Nie wykorzystana dotacja w wysokości 2.139,05 zł (w tym kwota 2.000,00zł objęta blokadą wydatków) została zwrócona na rachunek PUW w dniu 28.12.2012 r.

Zadanie realizowane było przez Gminny Zespół Oświaty w Chojnicach na podstawie zarządzenia nr 95/2012 Wójta Gminy z dnia 24 lipca 2012r. Dotacja w kwocie 50.113,00 zł wpłynęła na rachunek Gminy w dniu 04.09.2012 r. i została przekazana do Gminnego Zespołu Oświaty w dniach: 21.09.2012r. kwota 45.000,00zł oraz 1.10.2012r. kwota 2.973,95 zł, (łącznie Gmina przekazała 47.973,95 zł).

W roku szkolnym 2012/2013 w szkołach objętych programem „Wyprawka szkolna” naukę rozpoczęło 779 uczniów.

Zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników – zarządzeniem z dnia 30 lipca 2012r. ustalony został termin składania do dyrektorów szkół wniosków o udzielenie pomocy finansowej na zakup podręczników – do dnia 7 września 2012r.

Ustalono, że wnioski złożone zostały do dyrektorów 11 szkół w w/w terminie. Po dokonanej analizie wniosków i zakwalifikowaniu uczniów do otrzymania pomocy dyrektorzy szkół sporządzili listy uczniów uprawnionych, które przekazane zostały do Gminnego Zespołu Oświaty.

Kontrolująca dokonała szczegółowego sprawdzenia wybranych wniosków złożonych przez rodziców lub prawnych opiekunów uczniów ubiegających się o dofinansowanie.

Wartość pomocy finansowej udzielona poszczególnym uczniom nie przekraczała kwot ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników.

Wypłat przyznanych kwot w ramach wyprawki szkolnej dokonano na podstawie przedstawionych oryginałów faktur i rachunków potwierdzających zakup podręczników oraz sporadycznie na podstawie oświadczenia rodziców. Na odwrocie faktur i rachunków dokonano zapisu, że podręczniki zostały zakupione w ramach Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna 2012r”.

W przypadku złożenia faktur przekraczających kwotę ustaloną w cytowanym wyżej rozporządzeniu, wypłacano środki do kwot określonych w rozporządzeniu, jeżeli kwota faktur była niższa, wypłata obejmowała kwotę wydatkowaną.

Ogółem pomocą objęto 250 uczniów, z tego:

- 189 uczniów otrzymało dofinansowanie na podstawie kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (klasy I-IV S.P.)
- 27 uczniów otrzymało pomoc poza kryterium dochodowym, z uwagi na trudną sytuację rodzinną, (co było zgodne z § 2 ust. 6 cyt. rozporządzenia i stanowiło 3,5% ogólnej liczby uczniów) - łączna kwota wypłat wyniosła 40.290,00 zł,
- 34 uczniów niepełnosprawnych (klasa I-VI S.P. i I-III gimnazjum) posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim) i potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Chojnicach – kwota wypłaty wyniosła 7.683,95 zł.

Gminny Zespół Oświaty w Chojnicach przekazał dyrektorom poszczególnych szkół kwoty do wypłaty, zgodnie z listami uczniów uprawnionych.

Wypłat dokonano gotówką w szkołach za pokwitowaniem rodziców lub opiekunów prawnych w październiku 2012r.

Wydatki poniesione na dofinansowanie zakupu podręczników zostały zaewidencjonowane w § 3260 – „Inne formy pomocy dla uczniów” - kwota 47.973,95zł.

3. Rozdział 85295 § 2030 - Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Na dofinansowanie zadania własnego, obejmującego realizację programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Gmina Chojnice otrzymała dotację w kwocie **890.000,00 zł**, którą wykorzystwała w pełnej wysokości.

Podstawą realizacji programu było „Porozumienie” zawarte w dniu 20 stycznia 2012r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Wójtem Gminy Chojnice, którego przedmiotem było *określenie zasad i warunków udzielenia dotacji przeznaczonej na dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom go pozbawionym*. Wojewoda zobowiązał się do przekazania kwoty 520.000,00 zł, a wkład własny Gminy miał wynosić nie mniej niż 40% (20%). Powyższa kwota została zwiększona Anekssem Nr 1 z dnia 20.07.2012r. do wysokości 890.000,00 zł, a wkład środków własnych Gminy miał wynieść nie mniej niż 20% kosztów realizacji.

Dotacja miała zostać przeznaczona na zakup posiłków, świadczenia pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych na kwotę nie większą niż 804.000,00 zł oraz na tworzenie lub doposażenie istniejących punktów przygotowywania lub wydawania posiłków na kwotę nie większą niż 70.000,00 zł oraz dowóz posiłków na kwotę nie większą niż 16.000,00 zł.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli ustalono, że otrzymana dotacja została przeznaczona na pomoc w zakresie:

- zasiłków celowych na dożywianie	594.708,00 zł
- świadczeń rzeczowych	93.108,00 zł
- posiłków	<u>116.184,00 zł</u>
Razem:	804.000,00 zł

Na dożywianie Gmina przeznaczyła środki własne w łącznej kwocie 232.000,00 zł, z tego: na zasiłki celowe kwotę 222.190,00 zł i na posiłki dla 117 dzieci zakwalifikowanych przez dyrektorów szkół bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego w kwotę 9.810,00 zł.

Na doposażenie kuchni i punktów wydawania posiłków kontrolowana jednostka wydatkowała kwotę 70.000,00 zł.

Sprzęt i urządzenia kuchenne zakupione przez GOPS przeznaczone zostały dla 11 szkół z terenu Gminy Chojnice (SP w Lichnowach, Kłodawie, Niezychowicach, Ogorzelinach, Ostrowitem, Gimnazjum w Sławęcinie, Zespołu Szkół w Pawłowie, Nowej Cerkwi, Charzykowach, Silnie, Swornegacie) i przekazane protokołami zdawczo - odbiorczymi.

Kwoty jednostkowe zakupionych sprzętów i artykułów nie przekraczały wartości 3.500,00 zł.

Wydatki zaewidencjonowane zostały w § 4210 – „ Zakup materiałów i wyposażenia”.

Ustalono, że spośród 11 szkół, w 8 posiłki były gotowane i wydawane w stołówkach szkolnych, natomiast do 3 szkół posiłki były dowożone:

- ze Szkoły Podstawowej w Charzykowach do SP w Kłodawie, usługę w ww zakresie świadczył Pan Bogdan Szmidt właściciel Sklepu Spożywczo-Przemysłowego w Chojniczkach na podstawie zawartych umów, z wynagrodzeniem 2,80/2,90 zł. za kilometr. Za dowóz posiłków w okresie I – V wydatkowano kwotę 4.840,00 zł, za okres X-XII 2012r.- 2.030,00 zł, tj. łącznie 6.870,00 zł.
- ze SP w Lichnowach do Gimnazjum w Sławęcinie - usługę świadczył Pan J.B. zam. w Lichnowach,(zatrudniony na umowę o pracę w szkole podstawowej) na podstawie umowy – zlecenia, z wynagrodzeniem 25 zł brutto za 1 dzień. Poniesione wydatki na dowóz posiłków wyniosły:
za okres I – V. 2012r. 3.055,24 zł,
za okres X – XII.2012r. 1.157,69 zł. Łącznie 4.212,93 zł.
- ze SP w Ostrowitem do Zespołu Szkół w Silnie - dowóz posiłków świadczył Pan D.W zam. w Ostrowitem (zatrudniony na umowę o pracę w SP) na podstawie umowy – zlecenia, z wynagrodzeniem 30 zł. brutto za 1 dzień. Poniesione wydatki wyniosły 4.917,07 zł.

Ogółem wydatki poniesione na dowóz posiłków wyniosły 16.000,00 zł i zostały zaewidencjonowane w § 4300 – „Zakup usług pozostałych”.

Dane liczbowe ujęte w Sprawozdaniu z dożywiania za rok 2012 były zgodne z ewidencją księgową konta 130.

Koszt programu ogółem wyniósł 1.122.000,05 zł, z tego środki własne Gminy Chojnice stanowiły kwotę 232.000,00 zł, tj. 20,68 % poniesionych wydatków , tym samym montaż finansowy określony w Porozumieniu został zachowany.

GOPS w Chojnicach prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dotyczącą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

4. Rozdział 71035 § 2020 – „Cmentarze”

Na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 10 lipca 2007 r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Wójtem Gminy Chojnice – kontrolowana jednostka otrzymała dotację celową w kwocie **500,00 zł** na realizację zadań z zakresu utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, polegających na konserwacji, przeprowadzaniu remontów oraz pielęgnacji zieleni i utrzymaniu porządku oraz czystości na cmentarzu żołnierzy radzieckich poległych w czasie II wojny światowej w Nowym Dworze.

Otrzymana dotacja wpłynęła na rachunek Gminy 11.04.2012 r. i została zwrócona w całości do PUW w dniu 28.12.2012r.

Przyczyną nie wykorzystania dotacji było znaczne doinwestowanie ww zadań w latach ubiegłych, a drobne prace pielęgnacyjne i porządkowe wykonywane były ze środków własnych Gminy.

II. REALIZACJA DOCHODÓW z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń alimentacyjnych (Rozdział 85212)

Na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 ZZ oraz ewidencji księgowej ustalono, że przypisane należności z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń alimentacyjnych oraz odsetek w rozdziale 85212, stanowiły na koniec 2012 roku kwotę 3.900.276,48 zł. Dochody wykonane wyniosły 85.032,52zł przekraczając znacznie kwotę dochodów planowanych (53.950,00zł).

Z uzyskanych dochodów na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przekazano kwotę 56.214,64 zł, po dokonaniu należnych potrąceń wynikających z obowiązujących przepisów.

Ustalono, że rozksięgowanie zrealizowanych dochodów na: dochody budżetu państwa, dochody gminy wierzyciela i dochody gminy dłużnika - dokonywane było w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnicach, który przekazywał powyższe informacje do Urzędu Gminy. Na tej podstawie Gmina przekazywała zrealizowane dochody odpowiednio na: rachunek PUW, gminy wierzyciela i gminy dłużnika.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zgodności danych ewidencji księgowej ze sprawozdawczością za IV kwartał 2012r. ustalono, że dane wykazane w sprawozdaniach Rb-27 ZZ w GOPS i Gminie były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Przypisy należności dokonywane były w miesiącu wypłaty świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym. Odsetki za zwłokę naliczane były kwartalnie.

Wg stanu na dzień 31.12.2012r. zarejestrowanych było 109 dłużników alimentacyjnych.

Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji źródłowej, dotyczącej wybranych losowo 10 dłużników alimentacyjnych, dokonano szczegółowej analizy podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach działań wobec dłużników, określonych w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustalono, że:

- GOPS wzywał dłużnika do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego w celu ustalenia jego sytuacji rodzinnej i dochodowej, przyczyn niepłacenia zobowiązań alimentacyjnych oraz złożenia oświadczenia majątkowego,
- w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł się wywiązać ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, GOPS zobowiązywał dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy,
- gdy dłużnik uniemożliwiał przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, bądź też zarejestrowania się w urzędzie pracy, kierowano wnioski do starostów o zatrzymanie prawa jazdy, oraz wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego,
- w przypadku gdy dłużnik był spoza Gminy Chojnice, GOPS występował z wnioskiem do gminy dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika, zgodnie z art.3 pkt 5 wyżej cytowanej wyżej ustawy,
- GOPS przekazywał komornikowi sądowemu oraz gminie wierzyciela informacje z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego, a także informacje o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o aktualnej kwocie zadłużenia,
- co miesiąc GOPS przekazywał drogą elektroniczną do Biura Informacji Gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, zgodnie z art. 8a ustawy.

Decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym za okres świadczeniowy 2011/2012 wystawiane były w grudniu 2012r. i styczniu 2013r.

Prowadzone działania windykacyjne wobec dłużników alimentacyjnych polegały na wysyłaniu upomnień do dłużników, a następnie wystawianiu tytułów wykonawczych - w marcu i kwietniu 2013r.

Należności wymagalne pozostałe do zapłaty z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych na dzień 31.12.2012r. wyniosły 3.815.243,96 zł, a przypis należności 3.900.276,48 zł. Pozostałe do zapłaty należności dotyczyły nieuregulowanych wpłat przez dłużników alimentacyjnych w 2012 roku i w latach wcześniejszych wraz z odsetkami.

Wyegzekwowane kwoty należności w 2012r. stanowiły 2,2% należności przypisanych.

Kontrolująca wystąpiła z pismem do Dyrektora GOPS w Chojnicach o podanie przyczyn niskiego poziomu windykacji należności wymagalnych od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobom uprawnionym.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Dyrektora GOPS w Chojnicach niski poziom windykacji należności od dłużników alimentacyjnych związany jest przede wszystkim z:

- ubóstwem dłużników, spowodowanym sytuacją na rynku pracy (większość dłużników to osoby długotrwale bezrobotne i nieposiadające żadnego majątku, często korzystają z niepodlegających egzekucji świadczeń z systemu pomocy społecznej, podejmują też zatrudnienie „na czarno”, co również uniemożliwia przeprowadzenie egzekucji komorniczej),
- sytuacją zdrowotną dłużników (wielu z nich choruje, m.in. na alkoholizm),
- brakiem – mimo objęcia aktywizacją zawodową przez urząd pracy – konkretnej oferty pracy dla dłużnika,
- brakiem dotkliwych konsekwencji dla dłużników (umarzanie lub odmowa wszczęcia postępowania przez prokuraturę),
- przebywaniem niektórych dłużników w zakładach karnych, w których najczęściej nie posiadają możliwości odpłatnego zatrudnienia,
- pobytem wielu dłużników poza granicami kraju, co uniemożliwia podjęcie wobec nich działań ze względu na brak organu właściwego,
- trudnościami w ustaleniu miejsca pobytu części dłużników – wszczęte postępowania w tych sprawach niejednokrotnie trwają do kilku miesięcy i powodują wzrost kosztów windykacji.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gmina Chojnice nie umarzała należności od dłużników alimentacyjnych.

Natomiast, na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (śmierć dłużnika) dokonała wygaszenia należności 4 dłużnikom na łączną kwotę 82.302,26 zł.

W związku z tym, że nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

WOJEWODA POMORSKI

Ryszard Stachurski